პარასკევი, 1918 წ. მკათათვის 5 № 130

ᲧᲝᲚᲘᲤᲐᲓᲘ ᲛᲔᲝᲠᲗᲔᲖᲔ

ᲤᲐᲡᲘ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ ᲓᲐ ᲞᲠᲝᲕᲘᲜᲪᲘᲐᲨᲘ 40 ᲙᲐ�პ. ᲠᲓ. ᲒᲖᲘᲡ ᲡᲐᲚᲓᲒᲣᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ 50 ᲙᲐᲪᲘ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

საქართველო

ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ

საგაზეთო მახალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე. წერილშიჩუნდა ადგილშეული იყოს ავტორის გვარი და ხასიათი. უმჯობესია გამოგზავნილი მახალა უფასოთ ითელება. დაუბეჭდავი საგაზეთო მასალა არ ინახება და ხელმეორე ასეთივე მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია დაა დილის 9—3 საათამდის, გარდა უქმე დღისა. საჯაროდ ეთ ხაბეჭდის გამო პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ამავე დროს.

ᲤᲐᲡᲘ: თბილისი, სახალხოს ქუჩა, № 5 ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲐ: „საქართველოს“ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ: Тифлисъ. почт. ящикъ № 76. ᲤᲝᲡᲢᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ: Тифлисъ. Сакартвело.

ᲤᲐᲡᲘ

„საქართველოს“ ხელის მოწერა მიიღება ერთ თვით და ნახევრით—18 მ. თვეში (ერთ ნახევარში) 6 მ. და 50 კ. ცალკე № 40 კ. განცხადების ფასი სტრიქონი პეტიტი პირველ გვერდზე 50 კაპ. შუალედურ—30 კაპ. საქართველოს გარეშე მიღებულ განცხადების ფასი ორჯერ მეტია. ხანგრძლივი განცხადება თითოჯერ ზომით: 20×2=15 ხაზი, 30×2=20 ხაზი. ნახანაბოს განცხადება ერთის ქალაქში 1 ხაზ. ქალაქგარეთ 1 მ. და 50 კ. ფული და წერილები, რაც კონტორას შეეხება, უნდა გამოგზავნოთ კონტორის სახელზე. საჯარო განცხადებანი უნდა მოგვანილ იქნას არა უგვიანეს $1^1/_2$ საათისა კონტორაში. კონტორა დაა დილის 9 საათიდან 8 საათამდე.

ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲓᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲘᲡ 15—73

გაზეთ „საქართველოს“ კანტორა

მოაგზავნებს პატივცემულ ხელის მომწერთ, რომელთაც ხვედრი ფული (მეორე ნაწილი) არ შემოუტანიათ, 10 ივლისამდე წარმოადგინონ, წინააღმდეგ შემთხვევაში გაზეთის გზავნა მოესპობათ.

ᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲗᲐ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲐᲛᲘᲗ ᲐᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲡ
ᲠᲝᲛ ᲛᲘᲡᲒᲐᲜ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ
ᲙᲝᲜᲙᲣᲠᲡᲘ ᲐᲡ-ᲛᲐᲜᲔᲗᲘᲐᲜᲘ ᲒᲘᲚᲔᲗᲘᲡ

ნახატის შესამუშავებლად. უკანასკნელი ვადა ნახატის წარმოდგენისა 21 ივლისია, ნაშუადღევის 2 საათამდე. დაწვრილებითი პირობების გაგება შეიძლება სამინისტროს კანცელარიაში 1—2 საათამდე ყოველ დღე.

საქართველოს კონტორა

აცხადებს, რომ 3 ივლისიდან გაზეთი „საქართველო“ ეღირება თბილისში და პროვინციაში— 40 კაპ., ხოლო რკინის გზის სადგურებზე 50 კ.

Georgische Klubr

Sonnabend den 7 Iuli um 8 Uhr Abends Vortrag von Artur Leist. Ueber georgishe Poesie

Einritt 2 Rubel

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲙᲚᲣᲑᲘ

ᲨᲐᲑᲐᲗᲘᲡ 7 ᲘᲕᲚᲘᲡᲡ ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲡ 8 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ

ᲐᲠᲢᲣᲠ ᲚᲔᲘᲡᲢᲘᲡ ᲚᲔᲥᲪᲘᲐ (ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲣᲚᲐᲓ)

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲞᲝᲔᲖᲘᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲨᲔᲡᲐᲡᲕᲚᲔᲚᲘ 2 ᲛᲐᲜᲔᲗᲘ

კუკიის სახადლოის წმ. ნინოს ეკლესიის, სამრეკლო საბეჭ ალუწყებს რა ამ ეკლესიის მრევლს, რომ დეთით მიიცვალა უწმინდესი და უნეტარესი საქართველოს ეკლესიისათვის ტანჯულ-წამებული ქათალიკოს პატრიარქი

კირიონ მეორე

სთხოვს დაესწროს შაბათს 6 ივლისს, საღამოს ექვს საათზედ, პანაშვიდზედ, რომელიც გადახდილ იქნება წმ. ნინოს ეკლესიის კრებულისაგან განსვენებულის სულის მოსახსენებლად. 1—1685—1

სრულიად საქართველოს საკათალიკოსო საბჭო და სასამართლო გლოვით აუწყებს ქართველ ერს, რომ თებათვის 26—27 მაგა ანტონის მარტო მყოფელის მონასტერში ღვთივ მიიცვალა უწმინდესი და უნეტარესი კათალიკოს-პატრიარქი სრულიად საქართველოსი

კირიონ მეორე.

მისი უწმინდესობის ნეშთი დასვენებულია ანჩისხატის ტაძარში, რომლის კარი დღე და ღამ ღიაა. ყოველ დღე დილის 8 საათზე საარქიერო წირვაა. პანაშვიდები აგრეთვე ყოველ დღე შუადღის 12 ს. და საღამოს 7 საათზე. დაკრძალვა კვირას 7 მკათათვის სიონის ტაძარში. 4—2

უზომოდ დამწუხრებულნი ივანე როსტომის ძე მიქაძე და შეუღლე მისი ივდითი მახარობელის ასული და შვილები მაია ნიკოლოზი, თამარი, ნინო, გიორგი და ელენე აუწყებენ ნათესავთ და ხაცნობთ, რომ 29 მკათათვეს, საღამოს 8 საათზე, გარდაიცვალა პირველთა შვილი და უკანასკნელთა და, ძვირფასი და დაუვიწყარი

მარიამ (მარუსა) ივანეს ასული მიქაძე

პანაშვიდი დღეს, საღამოს 6 ნახევარ საათზე არამიანცის სახელობის საავადმყოფოს საშლოცველოში, საიდანაც ოთხშაბათს, 3 ივლისს გამოსვენებულ იქნება საღამოს 6 საათზე საკუთარ სახლში (კაბეგორეოვის ქუჩა, № 17). ზედვე პანაშვიდი. გამოსვენება ხუთშაბათს, 4 ივლისს, სახლიდან წმ. მაკინს ეკლესიაში დილის 9 ნახევარ საათზე. წირვა და დაკრძალვა იმავე დღეს პეტრეპავლეს სასაფლაოზე. 3—1679—3

გვიან დამწვარნი დედა პელაგია, მამა მიხეილი, შეუღლე სოფიო შვილებით: შოთა და კონსტანტინე, ძმები: პეტრე და ვასილი, დები: მარიამ ზაალიშვილები ნაგებენ და კონსტანტინე ბარათაშვილები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ

პავლე მიხეილის ძე ᲖᲐᲐᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ

სულის მოსახსენებლად 23 თებათვეს (ძველის სტ.) დილის 10 საათზე კუკიის წმ. ნინოს ეკლესიაში გადახდილ იქნება წლის წირვა და პანაშვიდი. (1—1685—2)

სიკვდილით დასჯის შემოღება

სიკვდილით სასჯელის წინააღმდეგი მარტო სოციალისტები რიდი არიან. თანამედროვე დაწანაურებულ ქვეყნებში ასეთი სასჯელის გასაუქმებლად დიდს პროპაგანდას ეწევიან პოლიტიკურ მეცნიერებაში, პრესაში და საზოგადოებაში. სიკვდილით დასჯის წინააღმდეგ ორ მოსაგერ მოტივს ასახელებენ—ერთი ზნეობრივია, ამბობენ, რომ თანამედროვე კულტურულ უფლებისა და ზნეობის შემეცნებას არ შეეფერება ასეთი სასჯელი. მეორეს მხრივ ზოგიერთის აზრით ასეთი სასჯელი მიზანსაც არ აღწევს და ბოროტმოქმედებასთან საბრძოლველად სასურველ იარაღად არ ჩაითვლება. ამტკიცებენ, რომ ასეთი სასჯელი კიდევ უფრო აძლიერებს საზოგადოებაში მავნე გრძნობებსა და სურვილებს მით რომ ბოროტებს და შურისძიების სურვილს უბრალებს არა მარტო დასჯილთა მახლობელთ, არამედ უფრო ფართო წრეებსაც და მით საზოგადოებაში გაბოროტებულ სულიერ განწყობილებას ჰბადებს.

იქვე არ არის, რომ ხალხთა განვითარება იმ ზომამდე მივა, რომ ასეთი სასტიკი სასჯელი გაუქმდება და გონიერულად ამაღლებულს საზოგადოებაში მის მაგიერობას უფრო ჰუმანიური ზომები გასწევს, ხოლო თანამედროვე პიროდებში თვით ყველაზე უფრო დაწინაურებული ქვეყნებიც იძულებული ხდებიან ასეთს სასჯელს მიმართონ განსაკუთრებულს შემთხვევებში. როდესაც ბოროტმოქმედება მთელს ერს, საზოგადოებას და სახელმწიფოს უშიშროებას სიფათს, როდესაც ერთის ბოროტებით შესაძლოა ათასობით ხალხი იღუპებოდეს, ბოროტმოქმედების სიკვდილით დასჯა უბრალოთ თავდაცვის საშვალებად ჩაითვლება. ასეთი დასჯა საჭიროა, რომ მოისპოს ისეთი ბოროტება, რომელიც მთელი საზოგადოებისა და ქვეყნის არსებობის წინააღმდეგ არის მიმართული.

სოციალისტური პარტიები ერთხმად უარყოფენ ასეთს სასჯელს, მაგრამ ისინი ყველაზე უფრო ხშირად მიმართავენ ძას ხშირად გაუსამართლებლად, ხშირად ვითომც და გასამართლებით. ამას ისინი რევოლიუციონური მდგომარეობით ამართლებენ. ასეთი სიკვდილით დასჯა ერთგვარი სამოსუდია. სიკვდილით დასჯას და სხვა მძიმე სასჯელებს საზოგადოებრივ მშვიდობისობისათვისსარგებლობა მხოლოდ მაშინ მოაქვს, როდესაც ის კანონით არის განსაზღვრული, როდესაც ის სასამართლოს წესით სრულდება და არა ამა თუ იმ პოლიტიკური ჯგუფისა თუ პარტიის დადგენილებით.

საზოგადოებამ წინასწარ უნდა იცოდეს თუ როგორი ბოროტ-მოქმედება ისჯება სიკვდილით. ეს წინასწარი ცოდნა გაფრთხილებაა ყველასათვის და ბევრისთვის ისეთი დაშინება, რომელიც ადამიანს ბოროტ-მოქმედებაზე ხელს აიღებინებს.

როდესაც არავინ არ იცის რომ რაიმე ბოროტ-მოქმედება სიკვდილით ისჯება და ბოროტ-მოქმედების ჩამდენს მაინც სჯიან სიკვდილით, ამ შემთხვევაში ეს სასჯელს ეკარგება ეფექტი გამოფრთხილებული და პედაგოგიური ხნიშვნელობა და უბრალო შურის ძიებასა და სამოსუდს დაემსგავსება.

ამიტომ მიუღებელია და თანამედროვე უფლებრივ შეგნებასთან შეუფერებელი, რომ სიკვდილით დასჯის კანონები ვრცელდებოდეს იმ შემთხვევებზედაც, რომელსაც ადგილი ჰქონდა კანონის გამოცემამდე. ეს უარყოფაა ყოველგვარი კანონიერობისა და უფლებრივი ურთიერთობის. გასაოცარია რომ ჩვენი კანონმდებელნი ასე თამამად აუქმებენ ისეთს უფლებრივ დებულებებს, რომელნიც ყველა წესიერ სახელმწიფოში მიღებული არის და რომლის გაუქმება თვით სამართლის და კანონიერების გაუქმებას მოასწავებს.

ᲩᲕᲔᲜ ᲗᲣ ᲗᲥᲕᲔᲜ!

თუმცა „ბორბა“ არის „რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიის“ ორგანო და „ერთობა“ მხოლოდ „ამიერ-კავკასიის სოციალ-დემოკრატიისა“—მაგრამ ეს ორი უცხოელი გაზეთი ერთნაირად ერევა დამოუკიდებელ საქართველოს ყველა საქმეში და მისი, ამ შესანე სახელმწიფო პოლიტიკის გამგებლებათ ითვლებიან. რად ხდება ესე, რომ „დამოუკიდებელ“ საქართველოში, როდესაც ასე სასტიკად „იკვეს“ ჩვენი სოციალ-დემოკრატია,—პოლიტიკურ სულმდგანელად არის უცხოელი? განა ეს არ არის დალატი საქართველოს სუვერენობის და დამოუკიდებლობა უცხოელთა ძალაზე?“ თუ ჩვენი სოციალ-დემოკრატია ძველებურად გაქელენთილია რუსული „დუბით“, ჯერ-ჯერ ბეუთვისებია, ვერ დაუჯერებია თავისი თავი რომ იგი დამოუკიდებელ საქართველოს პარტია უნდა იყოს და არა ყოფილ რუსეთის ყოფილი პროვინცია. ახ ნუ თუ გარეშე ძალას ახლოდ გერმანია წარმოადგენს და რუსეთი და ამიერ-კავკასია კი ეს ჩვენი ხამშობელნი ძალებია? ასეთი აორუნდი უცხაურია სხვა რომ არა ვსთქვათ რა, რადგან სოციალ-დემოკრატიამ, საქართველოს მთავრობამ, მგგონრული ხელი გაუწოდა სწორედ გერმანიას და რუსეთი და ამიერ-კავკასია დღეს ომის ალში გვაბვევს და ათას შეთქმულობასა და ეჭვანყებას გვიწყობს. მაგ როგორ ხდება რომ რუსეთის პარტიები ჩვენი ხელმძღვანელნი არიან და ჩვენი პარტია, მაგალითად, საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატია, რომელიც დამოუკიდებლობას იცავდა და იბრძოდა—ის სამშობლოს ძოდალატედ გაზოდის, დამოუკიდებლობის წინააღმდეგია? მაგრამ ხომ გაგიგიათ, ზოგისა ბაბბაც ჩხრიალებსო და ჩვენი სოციალ-დემოკრატიისათვის რუსის ბამბა ეხლაც უფრო ჩხრიალებს, ვიდრე სხვისი კაკალი; თუმცა გერმანია ფაქტიურად ჩვენს დამოუკიდებლობას ხელს უწყობს და რუსეთმა კი გაბუქმა ეოველივე ჩვენი უფლება და ეხლაც მტრობისა და მოსპობის შეტს ბრას გვიქადის. ი სად არის ჩვენი მენშევიკების სულიერი მონობა უკვე ძალ-რბილში გაბუდარი და არა ძორტო ზერელე.

„ბორბა“ და „ერთობა“ თითქმის ერთი და იგივე სიტყვებით გვიპასუხებს ჩვენს წერილზედ: „თქვენ, შეჩვეულნი ლაქიობას და დანოსებს რუსეთის წინაშე, ეხლა ლაქიობთ გერმანიის წინაშე“.

არ ვიცით, რაში გამოიხატა ჩვენი ლაქიობა რუსეთის წინაშე—ალბად იმაში, რომ დაარსებიდანვე ჩვენ ვებრძოდით შეძლებისდაგვარად რუსეთს, ითვითხოვდით საქართველოს უფლებათა აღდგენას და ხელს უწყობდით ჩვენი ეროვნის ბედის საერთაშორისო საკითხად გადაქცევას—ეს იყო ჩვენი ლაქიობა და როდესაც სხვადასხვა პარტიის ძალნი ნათაძეები, გაგდებულნი „რუსის დუბით“, პრესაში და ეროვნულ საბჭოში მოგვიწოდებდნენ ჩვენც გაგვეგენთიდაყავით რუსის ხელით და არაფერი ეროვნული არ მოგვეთხოვა, როდესაც ჩვენი სოციალ-დემოკრატები და მისი ბელადები ხელიერად იტანჯებოდნენ რუსეთიდან გამოყოფის დროს (მოიგონეთ ირაკლი ყურეთელის გოდება, ნ. ჟორდანიას „პატრიოტობა“ და სხ.)—ეს, ალბად, კეთილშობილებით სავსე სიყვარული იყო სამშობლოსადმი. განა ეხლაც არ დასტირიან სოციალ-დემოკრატები რუსეთს და განა ეხლაც არა სწყურეს საწყალობელ წერილები (მაგ. კ. კახელი) რომ „დამოუკიდებლობა“ ჩვენი მიზანი არ იყო და თუ რევოლუცია დამარცხდა — ჩვენ დამოუკიდებლობას „ურეფორმოთ“ და თუ ესა, ვინ არის ბუდიური ლაქია მჩაგვრელი და მტანჯველი ბატონისა და ერის წინაშე? ჩვენ თუ თქვენ? მელას თავის მახრჩობელა ეყვარდეთ და ჩვენი სოციალ-დემოკრატიაც, რომელსაც ყოველგვარ შეეწროებას აყენებდა არა პარტო მთავრობა (მოიგონეთ ციაგები, სიკვდილით დასჯა და სხვ.), არამედ კადეტებიც და თვით რუსეთის სოციალ-დემოკრატიაც (მოიგონეთ ბ-ნ კარსკისა და მეორე „სიგზდის“ განაჩენები)—მაინც თავის ბატონის ფიდელისაკენ იყურება თავ-ჩადუნული. ეს, ყვირილის დროს გულადი სოციალ-დემოკრატია შიშითა და ძრწოლვით შეპყურებს თავის „ამხანაგებს“ რომელნიც თავზე გვაცდებიან.

მაგრამ ყველაფერს თავისი სახდვარი აქვს, და როდესაც უცხო სახელმწიფოს პარტია უტიფრად ეკიცება ჩვე-

ნი სახელმწიფოს პარტიას—მთავრობის მოვალეობაა ალაგმოს უცხოელები და ნება არ მისცეს ჩვენს შინაურ საქმეებში ჩარევისა. ეი როგორი უნდა იყოს მოქმედება მთავრობისა და არა უსაბუთო დატუქსვა თავისიანებისა მხოლოდ ჭორსა და ცილისწამებაზედ აგებულ დანაშაულობისათვის.

ჩვენ მოვითხოვთ, ვამცხადებულიყოთ რომელი ქვეყნის პარტიას ემსახურება გაზ. „ბორბა“ და თუ საქართველოსას, უნდა წაიშალოს მისი მოურიდებელი სათაური, რომ იგი არის რუსეთის პარტიის გაზეთი.

რაე.

ო�o

დასავლეთის ფრონტზე.

გერმანიის ცნობა

ბერლინი. 3 ივლისის სამხედრო ცნობა. კრონპრინცის რუპრეხტის არმია. მარჯვე საზვერავი ბრძოლა სწარმოებს. ინგლისელების ძლიერი დაჟენებული იერიშები მერილა და მეაიენველის ახლოს არასას სამხრეთით მოვიგერიეთ. ალბერის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში ბრძოლის დროს ჩვენ წანოვიყვანეთ ტყვეები.

გერმანიის კრონპრინცის არმია. მდენის ჩრდილოეთით დღეს დილით დაიწყო ადგილობრივი ბრძოლა. ენისა და მარნას შუა მოწინააღმდეგე მოქმედების გაძლიერებას განაგრძობს. ამერიკის ესკადრონიდან, რომელიც შესდგებოდა 8 აეროპლანიდან, 4 ჩამოვაგდეთ.

ლეიტენანტ უდეცმა ჰაერში გაიმარჯვა მე 39-ჯერ, ლეიტენანტ ლეფენგარდმა მე 38 და 34-ჯერ ლეიტენანტ ფრიდრიხმა და ვიცე ფელდფებელმა შეოცე მოწინააღმდეგე ჩამოაგდეს.

პალესტინის ფრონტი.

ხალამბოლი. 3 ივლისის სამხედრო ცნობა. სანაპიროებიდან დაწყებული იერუსალიმ ნაბულიუსის გზამდე სუსტი სახედრო მოქმედება სწარმოებდა ამ გზისა და იორდანის შუა ძლიერი საარტილერიო მოქმედებაა. ჩვენი არტილერიის ცეცხლით ვაიძულეთ მოწინააღმდეგეს ზოგიერთი ადგილები მიეტოვებინა და სხვაგან გადასულიყო. იორდანის აღმოსავლეთით სუსტი საარტილერიო მოქმედებაა.

ბეუდაროის რკინის გზის მეამბოხეთ რამდენჯერმე მოიტანეს იერიშები. ყველა იერიშები მოგერიებული იქნა. დაბა ჩვენ ფრონტებზე საყურადღებო არა მომხდარა რა.

მთავრობის წრეებში

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ქუთაისის და თბილისის გუბერნიების კომისრებს აცნობა, რომ საქართველოს გერონუფლმა საბჭოს მიიღო კანონი სიკვდილით დასჯის აღდგენისა. ამ კანონის ძალით სიკვდილით უნდა დასაჯოს ყველა ისინი, ვინც იარაღით ხელში იმოქმედებს მთავრობის და არსებულ წესწყობილების წინააღმდეგ და მიესჯებათ საბჭოთა საველე სასამართლოების დადგენილებით, რომელნიც დაარსდებიან ადგილობრივ საჭიროების მიხედვით, აგრეთვე იმ ადგილების უფროსების განკარგულებით, რომელნიც ითქმედებენ მეამბოხეთ ჯგუფების წინააღმდეგ. დაწვრილებითი დამატებითი განმარტებანი ახალ კანონისა ყველა კომისრებს დაეგზავნებათ შემდეგში.

—

რადგან ოსმალეთის ადმინისტრაციას ლტოლვილებს სამშობლოში დაბრუნების უფლების არ ძალუძს და რადგან ამ ეამად საქართველოში სურსათი ნაკლებად ჩამოიტანება, შინაგან საქმეთა სამინისტრო ცდილობს, რომ ოსეთულ მდგომარეობიდან თავის დაწყვეტა ლტოლვილებს შეუძლიანთ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი გადასახლდებიან რუსეთის რესპუბ. იკის ტერიტორიაზე, სადაც სურსათი ამ ეამად სამყოფად მოიპოვება.

—

ერონულ საბჭოს პრეზიდიუმში შეიტანეს კანონპროექტი ლანჩხუთის ქალაქის თვითმართველობისთვის 25000 მან. დახმარების აღმოჩენის შესახებ.

—

მთავრობამ დაადგინა ქუთაისის ქალთა პროფესიონალური სკოლას 4900 მან. მიეცეს.

—

შრომის სამინისტროში საჩქაროდ იმუშავებენ 2 კანონპროექტს: 1) საქართველოს მიწაწყალზე საყოველთაო შრომის ბეგარის შემოღების შესახებ და 2) სახალხო გვარდიელთა ჯამაგირის რაოდენობის შესახებ.

—

დამცველმა შტაბმა დაპატიმრა დარიალის რაზმის უფროსი პოლკ. აგქს. აბესაძე. დაპატიმრეს აგრეთვე სამხედრო გზის დამცველ რაზმის ოფიცერი ვასილ ქევხიშვილი—მეავრობის საწინააღმდეგო მოქმედებისათვის; ჯუნუშტ თუმანიანი და ბღდელი ჯუნუშტ გულუმიან—ჯაშუშობისთვის.

—

ქუთაისის თავად-აზნაურთა გიმნაზიის დირექტორმა მთავრობის წინაშე შეამდგომლობა აღძრა 20000 მან. მიეცეს ხაზინიდან გიმნაზიის საჭიროებისთვის.

—

სწავლა-განათლების სამინისტროს კანონ-პროექტი ხაზინიდან თბილისის ქალთა უმაღლეს კურსებისთვის 50000 მან. გადადების შესახებ ფინანსიურ კომისიას გადეცა.

—

სუხუმის ამბების გამო მიწად-მოქმედების და გზათა მინისტრებს დაეგზავნათ გაგრაში და სხვა ადგილებში სახელმწიფო ქონებათა დაცვა.

დუშეთის აღება

ჯულელის რაზმმა დუშეთი აიღო, მას შეუერთდა პოლკ. კონიეევის რაზმი. დაჭრილია 9 წითელ გვარდიელი. გუშინ დუშეთში გაიგზავნა ახალი რაზმი.

ქრონიკა

თბილისი.

◆ **ხალამბოლის კონფერენცია.** 2 ივლისს ხალამბოლის კონფერენციაზე დასასწრებლად გაემგზავრა საქართველოში საგანგებო მიზნით ჩამოსული ბულგარიის და ავსტრო-უნგრეთის საელჩოები.

◆ **ერთგნული კონცერტი.** ქართველთა სამხედრო კავშირის გუნდისა, რომელიც გადიდო კათალიკოსის გარდაცვალების გამო დანიშნული სამშაბათს 9 ივლისს სადაბოთი სახელმწიფო თეატრში. ბილეთები დღეიდანვე იყიდება ქართულ კლუბის და სახელმწიფო თეატრების კასებში. ვისაც აღებული აქვს უკვე ბილეთები იგინი ძალას არ ჰკარგავენ ამ კონცერტზედაც.

◆ **ქართულ ჰიმნთა კონკურსი.** სამხედრო კავშირის ქალ-ვაჟთა გუნდის გამგე ილ. აბაშიძე ამით აუწყებს, რომ ქართულ ჰიმნთა წარდგენის ვადა უკვე გავიდა და ახალი ჰიმნები ადრე მიიღეთ. სულ წარდგენილია 8 ჰიმნი, რომელთაც ამ მოკლე ხანში შეასრულებს გუნდი საგანგებო კონცერტზე.

◆ **საქართველოს სამხედრო გზის შეკვრის** გამო ოსთა ეროვნულმა საბჭომ დროებით შეწყვიტა ლტოლვილთა გზავნა. საბჭოს თავმჯდომარეთ. ნ. ლებედიანცი კავკასიაკს გაუგზავნა ლტოლვილთა გაგზავნის საქმის მოსაწყობად.

◆ **ნახატების გამოფენა.** კვირას, 7 ივლისს ჟურნალ „ARS“-ის დარბაზში (ბოლოვინის პრ. № 9) გაიხსნება ახალ. ლადო გუდიაშვილის და ალექსანდრე ბენუაძ მცდელობის ნახატების გამოფენა. გამოფენილია 100-მდე ნახატი. გამოფენა ღია იქნება 10—3 საათამდე. კვირას, 10—7 საათამდე—ვერნისაჟი გაიმართება.

◆ **თბ. სახსედრო ფერშალთა სკოლის** ინსპექტორი ექ. ვორობიევი და სანიტარულ სამმართველოს უფროსი ექ. ტარნოგრადსკი ჩრდილოეთ კავკასიაში გაემგზავრნენ ამას წინად და თერგის ოლქის მთავრობას სთხოვეს კავკაზში გადაეტანათ თბილისის სამხედრო ფერშალთა სკოლა. თხოვნას ვორობიევი და ტარნოვსკი იმით ასაბუთებენ, რომ საქართველოს ლაშქრის მცირე რიცხოვნობის გამო არა სპირია დიდი რიცხვი ფელდშერებისა (ყოველ წელს სკოლას ასრულებს 40—50 კაცი) და საქართველოს მთავრობა არც ფულს ძლევს სკოლასაო.

◆ **ბოლშევიკების შტაბის დატყვევება.** ქუთაისში სულაყველიძეს რაზმმა დაატყვევა ლეჩხუმის ბოლშევიკების შტაბი რიცხვით 11 კაცი.

◆ **დუშეთი.** როგორც გადმოგვცემენ, სახალხო გვარდია ვალიკო ჯუღელის მეთაურობით დუშეთში შეეიდა დაწვრილებით ცნობები ჯერ არ არის.

◆ **თბილისში** მოსული ცნობებით ზაქათალის ოლქში ოსმალეთის ეანდარმები გაჩნდნენ რიცხვით 50 კაცი. მათის განკარგულებით გირვანქა პურს დაადგა ფასი 40 კაპ., ბრინჯს 1 მან. 50 კ. და სხვ.

◆ **ამ უკანასკნელ ხანში** თბილისში დაეინებით ვრცელდებოდა ხმები ალასაფეთის ფრონტზე გერმანელების დიდ დამარცხების შესახებ. ამის შესახებ სწერდნენ ზოგიერთი ადგილობრივი გაზეთებიც და სცდილობდნენ მიეცათ საზოგადოებისათვის დაწვრილებითი ცნობებიც კი, საიდგანაც ვიოთომდა სჩანდა, რომ გერმანელების უკანა ხაზს დაესხა მტრის 8000 ჰაეროპლანი, დაეღუპეს 520,000 ჯარისკაცი და სხვ. ეხლა როგორც დანამდვილებით გამოირკვა, ეს ხმები, როგორც ზეპირი, ისე პრესით ვრცელდებოდა სრულიად უსაფუძვლოდ ვიდაც დაინტერესებულ პირთაგან, რომელთა სურვილი იყო შეცდომაში შეეყვანა საზოგადოება.

◆ **ხომხეთის მთავრობა** საბოლოოდ ამ დღეებში შესდგება ერევანში. მინისტრთა სია უკვე შემდგარია, მათ რიცხვში მაჰმადიანებიც არიან.

◆ **დამცველმა შტაბმა** დაპატიმრა კავკასიის სამხედრო ოლქის ყოფილი უფროსი გენ. ფონ-რუბენაუ, სამხედრო ინტერესი პოლკ. ჯუნკოვსკი და ბორის ალექსანდროვი—ასაფეთქებელ მასალის შენახვისათვის.

◆ **გერმანიის იმპერატორმა** ვილგელმა ლიტვა თავისუფალ დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ გამოაცხადა შესაფერისი გრამოტით. გერმანია ჰპირდება ლიტვას ადგენისათვის საჭიროდ დახმარებას იმ იმედით, რომ დაიდება კონვენციები რომელიც ერთანაიად აწესებენ როგორც ლიტვის, ისე გერმანიის ინტერესებს და აგრეთვე ლიტვა იკისრებს ომის სიმძიმის ერთ ნაწილს, რომელიც გერმანიამ მოახდინა ლიტვის განთავისუფლებას.

◆ **ხვალ 11 საათზე** ერთგნულ საბჭოს კრება არის.

◆ **თბ. მუშ. და ჯარ.-კ. საბჭოს** აღმ. კომიტ. ხუდომაზე 3 ივლისს დამცველ შტაბის შეხახებ შემდეგი რეზოლ. მიიღეს: მუშ. და ჯარ.-კ. საბჭოს აღმ. კომიტეტმა მოისმინა ს. ვეოგუჩიკის მოხსენება დამცველ შტაბის მოქმედების შესახებ, მადლობას უძღვნის მას ენერგიულ მუშაობისთვის ქალაქში რევოლუციონურ წესრიგის დასაცავად, აღნიშნავს, რომ დღეანდელი მდგომარეობა მეტად ჰხდის რევოლუციონურ ორგანოს დამცველ შტაბის არსებობა მაშინ, როცა ალასტაზეს სხვა დაწესებულებანი, რომელთაც დაევალებული აქვთ ქალაქში წესიერების დაცვა და გამოსთქვამს სურვილს, რომ მთავრობამ სასტიკი ზედამხედველობა გაუწიოს მეციხოვნე ჯარის და მილიციის მოქმედებას და სისხლის სამართლის მილიციის ორგანიზაცია მოახდინოს; დამცველ შტაბის ლიკვიდაციის დრო მთავრობამ უნდა დანიშნოს.

◆ **თიანეთში** მეამბოხეებმა დაატუსალეს აღმ. კომიტეტის მდივანი ხიკანადირაძე, კომისარის მდივანი ბოძაშვილი, ტუსიშვილი, უნტაშვილი და 10 მილიციონერი. მაზრის კომისარი ოქრო ლაცაბიძე, მისი თანაშემწე და საადგილ.-მამულო კომიტეტის თავმჯდომარე წიკლაური გაიქცნენ.

◆ **ჯარის ჩამოსვლა.** გურიიდან და კახეთიდან გუშინ წინ თბილისში წითელ გვარდიელთა რაზმენიმე რაზმი ჩამოვიდა.

◆ **ერთგნულ ხაბჭოს** პრეზიდიუმმა ფინანსიურ კომისიას გადასცა შინაგან საქმეთა მინისტრის მიერ შეტანილი კანონ-პროექტი ოზურგეთის ქალაქის თვითმართველობისთვის 20,000 მანეთის გადადების და 50,000 მან. უპროცენტო სესხის ბიცემის შესახებ.

პარტიული ცხოვრება

◆ **მთავარი კომიტეტის** კრება პროვინციის წარმომადგენელთა მონაწილეობით. კვირას, 7 ივლისს, დილის 11 საათზე მთავარი კომიტეტის ბინაზე შესდგება მთავარი კომიტეტის კრება პარტიული კომიტეტების წარმომადგენლების მონაწილეობით. ამ კრებისათვის ყველა ქალაქების და სამაზრო კომიტეტები გზავნიან თითო წარმომადგენელს. კრების საგანს შეადგენს საორგანიზაციო და სატაქტიკო საკითხები.

სრულიად საქართველოს კათალიკოზ-პატრიაქის კირიონ მეორის დამკრძალავ კომიტეტისაგან

მისის უწმინდესობის დაკრძალვა მოხდება კვირას, მკათათვის 7-ს. ვისაც რამენაირად მონაწილეობის მიღება სურს დაკრძალვაში, პროცესიაში გალობით, სიტყვის წარმოთქმით და სხვა, წინდაწინვე უნდა განუცხადოს თვისი სურვილი დამკრძალავ კომიტეტს, რომელიც მოთავსებულია კათალიკოზის სასახლეში. უამისოდ ვერავინ ვერ მიიღებს მონაწილეობას პროცესიაში. თბილისის ეკლესიების კრებულთ ვალებათ ყოველ დღე დღისით 12—12 ნახევარ ს. და საღამოს 7—7 ნახ. საათ., ბოლოდ დაკრძალვის დღეს 9 ნახ.—3 საათ., განუწყვეტელი სამგლოვიარო ზარის რეკა მოაწყონ თავიანთ ეკლესიებში.

თბილისის სამდვდელოებას ეცალება უკლებლივ გამოცხადდეს კათალიკოზის სასახლეში შაბათს მკათათვის 6-ს, საღამოს სწორედ 8 საათზე სათანადო ინსტრუქციების მისაღებად.

დაკრძალვის ცერემონიალი ცალკე იქნება გამოცხადებული.

დუშეთის მაზრის ანარქიის ერთი შესანიშნავი განი

გაზეთ, ბორბას № 107-ში დაბეჭდილია მეტად დამახასიათებელი წერილი აწ დატყვევებულ პოდუბჩიკ ხაჩატუროვისა, რომელიც უფროსობდა „ჯანყებულთ“ დუშეთ-წილკანის რაიონში. წერილის ავტორი გვაწყმუნებს, რომ მას, ხელმძღვანელს, არც კი სცოდნია რა მიზნით ხელმძღვანელობდა ამბოხებას. მოგვყავს წერილი: ამხანაგო რედაქტორო, ხება მომეცით თქვენს გაზეთში მოვათავსო შემდეგი: 25 იანვარს მეუმრავლესთა კომუნისტურ პარტიის ერთმა წევრმა, რომელიც გამაცანო ჩემმა ახლობელმა, წინადადება მომცა წავსულიყავი სადგურ ქსანაში. წასვლის მიზეზი არ ამიხსნია. სადგ. წილკანიდან ჩვენ წავედით მეუხრახში და იქიდან მერე წილკანში. აქ მე გამომიცხადეს, რომ უნდა ვიკისრო გლეხების სამხედრო საქმეების შესასწავლად ინსტრუქტორობა. მე უარი განვაცხადე, რადგან ქართული არ ვიცოდი. მაგრამ გამომიცხადეს რომ მომცემენ თარჯიმანებს, და მეც რაკი მეშინოდა უარის თქმისათვის არ მოვეკალი, დავთანხმდი. მე იქ ხალხისთვის არაფერი მისწავლებია რადგან მათ ეს არ ინტერესებდათ და მეც უნდობლად მიცქერიდენ და თვალყურს ადევნებდენ. ხალხში ხმა დადიოდა ვითომ მათ უნდათ მაწყვი ჩამოართვან და მემაულეებს გადასცენ და სხვა. ყველგან დადიოდენ ბოლშევიკების აგიტატორები, მიიდეს სადამარი მასალა თბილისიდან და შეიარაღეს ხალხი. ყველა ამაში მონაწილეობას იღებდა თბილისის საოლქო ცენტრი ბოლშევიკებისა, მაგრამ მე ერთი მაკვირვებს, რათა სთქვეს უარი ამ ხმალეტმა ნ. ეერდანიასთან რომ სწორედ ესენი იყვნენ დამშაველნი და ეს საქმე ამათი მოწყობილი იყო. ნუ თუ მათ ისე მალე აქციეს ხელი გლეხობას, რომელნიც მათ ენდობოდნენ და რომელნიც ჩაბეს სისხლის დვარში. გრეხუნოდეთ ბ. ბ. ბოლშევიკებო, რომ აგეთი ეხალეები და უსინდისონი ყოფილხართ და თავი ანგელოსებათ მოგაქვთ ვითომც თქვენ არაფერი იცით და ეხლა შორიდან ფაქერით ოოგორ აგებს პასუხს ხალხი, რომელიც თქვენ მოგგნდოთ“.

საქართველოს ეროვნული საბჭო

სადამოს სხდომა

თავმჯდომარეობს ჩხეიძე.

სიკვდილით დასჯის კანონ პროექტი. მოხსენებას აკეთებს არხენიძე (ს.დ.). იგი აღნიშნავს, რომ დღეს საქართველოს ნორჩი რესპუბლიკა [illegible] ბულ პირობებშია, [illegible] საფრთხე მოელის. გარემოება მოითხოვს განსაკუთრებული ზომების შემოღებას. ამით შეიძლება ბოლო მოეღოთ ანარქიას, ბოროტ ელემენტების მოქმედება თავისუფალ თარეშს. ამისათვის საჭიროა შემოვიღოთ დროებით სიკვდილით დასჯა. კომისიის აზრით კანონი შემოღებულ უნდა იქმნას დროებით ექვსი თვის ვადით და იგი გაგრძელდეს შემდეგაც, თუ ამას საჭიროება მოითხოვს.

აკ. პაპავა სოც. ფედ. ფრაქციის სახელით მხარს უჭერს კანონპროექტს როგორც განსაკუთრებულ ზომას, როგორც წწარე სინამდვილით გამოწვეულს.

აბაკელია სოც. რევ. ფრაქციის სახელით მხარს უჭერს კანონპროექტს.

მუხლობრივ კითხულობენ სიკვდილით დასჯის აღდგენის კანონს ზოგიერთ მძიმე დანაშაულობისათვის.

I. დროებით შემოღებულია სიკვდილით დასჯა დახვრეტით შემდეგი მძიმე დანაშაულობისათვის:

1) სახელმწიფო დალატისათვის საქართველოს რესპუბლიკის მიმართ.

2) საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის ან არსებულ წესწყობილების შეცვლის შეთქმულობისათვის.

3) ამბოხებაში მონაწილეობისათვის დაყენებული მთავრობების წინააღმდეგ.

4) ყოველი წინასწარ განზრახული ან უცაბედი მკვლელობისათვის.

5) წინასწარი განზრახვით ცეცხლის გაჩენა და სხვა განზრახი მოსპობა ან გაფუჭება სამხედრო მოწყობილების საგნებისა და საერთოდ ყველა იმისა, რაც შეადგენს დაცემის ან თავდაცვის საშუალებას, აგრეთვე სურსათის და სხვა საგნების და სახელმწიფო ან საზოგადო შენობების განზრახ ცეცხლის მოკიდებისათვის.

6) ყაჩაღობით და დაცემით სხვისი ქონების მოტაცებისათვის.

7) საქართველოს რესპუბლიკის სხვა სახელმწიფოსთან ომის დროს სამხედრო მოქმედების ადგილებში დანაშაულების ჩადენისათვის, რომელიც აღნიშნულია დროებით მთავრობის 1917 წ. 1 ივლისის დადგენილებებში.

II. ეს კანონი ვრცელდება ყველაზე ვინც ზემო აღნიშნულიდან რაიმე დანაშაულს ჩაიდენს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე.

III. ეს კანონი ძალაში შედის 1918 წლის 26 მაისიდან.

აბაკელიას (სოც. რევ.) შესწორება შეაქვს ჩამოთვლილ დანაშაულობაზე განხრახვის გამო სიკვდილით დასჯის შესახებ.

შ. მეხუბაშვილი (სოც. ფედ.) არ არის ქვეყანაზე ისეთი კანონი, რომელიც დანაშაულობაზე განზრახვისათვის სიკვდილით სჯიდეს.

კვნჭის ყრით შესწორება უარყოფილი იქნა.

აბაკელია (ს. რ.). შესწორება შეაქვს კანონპროექტში, რომლის ძალითაც სიკვდილით ი ჯუბიან აგრეთვე ტელეგრაფის გაფუჭებისათვის პოლიტიკური მოსაზრებით.

არხენიძეს უნიადაგოდ მიაჩნია ეს შესწორება. შესწორება უარყოფილია.

რ. გაბაშვილი (ერ. დემ.) ახალი კანონპროექტით სიკვდილით შეიძლება დასაჯოს ყოველნაირი ავაზაკობა. საჭიროა შესწორების შეტანა იმ აზრით, რომ სიკვდილით ისჯებიან ავაზაკნი, რომელთაც დანაშაული სისხლის დადვრით ჩაიდინეს.

ა. პაპავა. (ს. ფ.) ავაზაკობამ და ყაჩაღობამ დაცემამ ეპიდემიური ხასიათი მიიღო. საჭიროა განსაზღვრა კანონის მიყენებისა.

არხენიძე. (ს. დ.) კანონპროექტი რევოლუციონური ზომაა. მდგომარეობა გვიკარნახებს მოვერიდოთ ყოველნაირ სანტიმენტალობას.

რ. გაბაშვილი. (ე. დ.) უნდა დასაჯნენ მონაწილენი მასიური ავაზაკობისა. შეიძლება მაგ. დაისაჯოს კაცი, რომელიც დანაშაულობაზე აიძულა სიმშიერმა? ნუ მისცემთ იარაღს იმ მოსამართლეთ გი აც არა აქვთ სამართლიანობის გრძნობები.

არხენიძე. (ს. დ.) კომისიის აზრით კანონ პროექტი უნდა გავრცელდეს იმ დანაშაულობაზე, რომელიც ჩადენილ იქნა საქართველოს დამოუკიდებლობის დღიდან ე. ი. 26 მაისიდან 1918 წ.

აბხაზი. (უპარ.) „ეს ზომა მეტად

მკაცრია რევოლიუციის დროსაც კი. ეს არ შეეფერება ამ დაწესებულების ლირსეულობას და წარსულზე ჯავრის ამოყრას ნიშნავს. კანონი ძალაში უნდა შეეიდეს დღიდან მისი გამოცხადებისა.

პაპავა (სოც.-ფედ.) ფრაქციის სახელით მხარს უჭერს კანონი ძალაში შეეიდეს მის დღიდან გამოცხადებისა.

არსენიძე (ს.-დ.) კომისია წინააღმდეგია ამისა და მეც მას მხარს ვუჭერ. ხმის უმეტესობით 27—17 წინაღმდეგ შესწორება უარყოფილია.

ბიაბრიშვილი. საპირო არ არის კანონ პროექტში შეტანა იმისა რომ კანონი შემოდებულია 6 თვით.

ერ.-დემ. ფრაქციამ შემდეგი ფორმულა წარადგინა:

„რადგან 3 პუნქტები წარმ. კან.-პრ. ეწინააღმდ. თანამედროვე იურიდიულ შემეცნებას და სახელმწიფო სამართალს ერ.-დემ. ფრაქცია წინააღმდეგია მთელი კანონპროექტისა“.

კანონ-პროექტი უმრავლესობის 35 ხმით 3 წინააღმდეგ მიღებულია. თავი შეიკავა 4 კაცმა.

იხსნება კამათი ახმეტელის შეკითხვის გამო.

რ. გაბაშვილი. (ერ.-დემ.) აღნიშნავს, რომ მთავრობა რბილად ექცევა უცხოელებს და თავისიანებს-კი—ქართველებს მკაცრად. ჩვენ მიმართ მტრულად განწყობილი ელემენტები რუსებიდან, სომხებიდან და ოსებიდან თავისუფალნი არიან. აბესაძე-კი დაპატიმრებულია. ბოლშევიკური კომიტეტები თავისუფლად გზავნიან აქ თავიანთ დელეგატებს.

ვასილ წერეთლის სიტყვა.

ბ. ბ. ეროვნული საბჭოს წევრებო!

ყველა მთავრობა ერთმანეთსა ჰგავს, ყველა მთავრობის პსიქიკა ერთი და იგივეა: როდესაც სახელმწიფოში მოუწესრიგებლობაა, ანარქიაა, მთავრობა სხვას, გარეშე ძალებსა სდებს ბრალს, თავს კი არაოდეს დამნაშავედ არა სცნობს.

დღესაც ხომ მთავრობის მეთაურმა ნოე ჟორდანიამ რესპუბლიკაში შექმნილი ანარქია გარეშე ძალებს—ბოლშევიკებს, მგმარჯვენეებსა და სხ.—დააბრალა.

მაგრამ ცდება ჩვენი მთავრობა, როგორც, მაგალითად, ძველი რუსეთის მთავრობა ცდებოდა. მართალ გამგეობის სისტემა—ერთი-ერთი მთავარი სოციალური ფაქტორია, რომელსაც წესიერების დამყარებასა თუ ანარქიის შექმნაში უდიდესი როლი ეკუთვნის. და დღევანდელი ანარქიის მიზეზიც უპირველესად სწორეთ აქ უნდა ვეძიოთ.

თქვენს ადმასრულებელ კომიტეტებს საგრობო ფუნქციები ჰქონდათ მინდობილი, მაგრამ მათი უმოქმედობისა გამო სოფელში ადარც სადმე გზაა და ადარც ხიდი და ყველაფერი გავერანდა.

თქვენმა სასურსათო კომიტეტებმა ვაჭრობა-მრეწველობას ბოლო მოუდეს.

და თქვენს ადმინისტრატიულ სისტემაში სახელმწიფოებრიობის ნასახიც კი არა ჩანს,

ჯერ ერთი, არ არის მართალი შინაგან საქმეთა მინისტრმა რომა სთქვა, მთავრობა მობელვებს პარტიული თვალთახედვის კი არა, არამედ იმისდა მიხედვით ნიშნავს, რამდენად შესაფერი არიან თავისი ადგილებისთვისო. პირიქით მოხელეთა დიდი უმეტესობა ერთს, გაბატონებულ პარტიასა და მის შტოებს ეკუთვნის.

და, მეორე, ადმინისტრატიულ სისტემას ცენტრალიზაცია კი არა, არამედ ამხანაგური პრინციპით, უკეთ რომ ვსთქვათ, უპასუხისმგებლობა უდგეს საფუძვლად. უკანასკნელი მილიციონერიდან დაწყებული გუბერნიის კომისრამდის—ყველა ერთმანეთის ამხანაგია, თანასწორია და არავინ არავის წინაშე პასუხს არ აგებს.

კიდევ მეტი: როდესაც რომელიმე კომისარი რასმე დაუშვებს, მას ან უკეთეს ადგილს აძლევენ ან სხვაგან გადაყავთ იმგვარსავე ადგილზე. მაგალითად, როდესაც ლეჩხუმში ხალხმა კომისრები გადაყენა, მათ კიდევ უფრო საპასუხისმგებლო ფუნქციები მიმიანდეს. თელავში რომ ხალხმა კომისრები დაითხოვა, მთავრობამ დუშეთში გაიწვია. ერთი სიტყვით, როდესაც კომისარს ხალხი უნდობლობას ცხადებს, მთავრობა, პირიქით, კიდევ უფრო პასუხსაგებ მოვალეობას აბარებს.

განა ეს დემოკრატიული წესია!

დიახ! ის ფაქტი, რომ ანარქია ყოველთვის კომისრების გადაყენებით იწყება, მოსასწავებელია. ასე იყო ლეჩხუმში, დუშეთში, თიანეთში.

შინაგან საქმეთა მინისტრმა სთქვა, თიანეთში ანარქია შექმნა ერთმა პირმა, რომელიც თავის-თავს ნაციონალ-დემოკრატს უწოდებსო. ჩვენ კი ვიცით, რომ თიანეთში შექმნილი ანარქიის—თუ არის იქ ანარქია—მიზეზი—მთავრობის კომისარია.

ამიტომ ნაციონალ-დემოკრატიული ფრაქცია საჭიროდ სცნობს საპარლამენტო კომისიის დანიშვნას რესპუბლიკაში შექმნილი ანარქიის მიზეზების გამოძიებისა და სათანადო დონისძიებათა მიღებისათვის.

საპასუხოდ ილაპარაკეს ნ. რამიშვილმა და სხვებმა, და გამოსთქვეს ის აზრი, რომ მთავრობა დანაშაულში არ არჩევს არც თავისას და არც უცხოს, რომ სხვანაირი ზომების მიღება მდგომარეობის გამო შეუძლებელი იყო და შემდეგ მიიდეს სოც.-დემ. ფრაქციის ფორმულა, რომ სხდომამ ზოგადი მოხსენება და გადადის მორიგ საკითხებზე.

სოხუმის ამბები

სოხუმელ ქართველთა ეროვნულ საბჭოს წარმომადგენელმა ნიკო თავდგირიძემ აღძრა სხვა და სხვა შეამდგომლობანი საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსის და სწავლა განათლების სამინისტროებთან. ფინანსის სამინისტროს სთხოვს სოხუმის ოლქში საშუალამოდ ანარქიის მოსასპობად მიაქციონ განსაკუთრებული ყურადღება ადგილობრივ ნაწარმოების—თუთუნის გასაღების საქმეს.

ეს საქონელი—20 მილიონამდე დირებული ამ ჟამად სრულიად უნაყოფოდ ინახება, მაშინ როდესაც უკრაინაში და გერმანიაში დიდი მოთხოვნილებაა თუთუნისა ამ ოცი მილიონიან საქონლის ნაცვლად მრავალნაირი საჭირო ნივთების მოტანა შეიძლება გერმანიიდან და უკრაინიდან.

სახალხო განათლების მინისტრს თავდგირიძე სთხოვს სოხუმელ ქართველების სახელით დაუყონებლივ ქართული საშუალო სასწავლებლის დაარსებას სოხუმში; ამ გიმნაზიაში აფხაზურ ენასაც უნდა ჯეროვანი ყურადღება ჰქონდეს მიქცეული, რომ ის აფხაზთა შვილებმაც ისწავლონ. დღემდის აფხაზეთში ძველი წყობილების განსაკუთრებული გამარუსებელი პოლიტიკის ნაწარმოების გამო არაფერი არ გაკეთებულა დედაენას სწავლების სასურველ ნიადაგზედ დაყენების შესახებ; საქართველოს რესპუბლიკამ კი ყველაზედ მეტი ყურადღება ამ მხრივ სოხუმის ოლქს უნდა მიაქციოს.

მთელი უთანხმოება აფხაზთა და ქართველთა შორის იმისაგან გამომდინარეობს, რომ ახხაზებს ჩვენმა მტრებმა ჩააგონეს თითქოს ჩვენ მათი გადაგვარება გვინდოდეს, მათი ენის მოსპობა. ჩვენ უნდა დაგუმტკიცოთ მათ, რომ ჩვენ დიდის პატივისცემით ვეპყრობით ყოველივე ერის დედა-ენას. ამ მოსაზრებით სასურველია აფხაზური ენის შესასწავლი კაფედრა დაარსდეს ქართულ უნივერსიტეტში. ამ საქმეზედ მოლაპარაკება ჰქონდა თავდგირიძეს სახალხო განათლების მინისტრთან და პროფ. ჯავახიშვილთან. ეს საქმე უკვე გადაწყვეტილად ითვლება. მოწყვეტილია აფხაზურ ენის დელეტორად ცნობილი ლინგვისტი ახხაზური ენის კარგად მცოდნე პეტრე ტარაია.

მეორე საქმე, რომელზედაც მიაქცია თავდგირიძემ ყურადღება სახალხო განათლების მინისტრის არის ქალაქ სოხუმიდან მეთორმეტე ვერსტზედ არსებული რუსეთელ მდიდრის სმეცკოისაგან საერო განათლების სამინისტროსათვის შეწირული საოცხოვო ყოველნაირი თანამედროვე საშუალებით მოწყობილი სანატორიები. ეს რამოდენიმე მილიონად დირებული საქმე იფლანგება, საჭიროა დაუყოვნებლივ რევიზია და აწერით მიდება ყველა საქონელის, შემდეგ კი აქ უნდა გაკეთდეს ყველა მოწყობილობათვის და მასწავლებელთათვის ხელმისაწვდომ საფასურათ სამკურნალო სანატორია ფილტვებით ავადმყოფთათვის.

ქართული ფულის ფონდი

სამხედრო სამინისტროს კანცელარიაში ქართულ ფულის ფონდის გასაძლიერებლად მოიტანეს: ოსიფანტე ვასილის-ძე გამზარდიამ: ანნა მესამე 1, სტანისლავა მესამე 1 და ვერცხლის ფული 4 მ. 80 კაპ.; გრიგოლ იეანეს-ძე ქიქოძემ ანნა მესამე 1, სტანისლავა მესამე 1 და ერთი ბრინჯაოს მედალი; ქეთევან ილიას ასულმა ზანშიაშვილმა რუსული ვერცხლის ფული ხუთი (5) მან. და ერთი მედალი; მარია ალექსანდრეს ასულმა ჯავრიშვილმა ორი ვერცხლის საიუბილეო ნიშნები; კოლ. სოფ. ალექსანდრე ლეონის-ძე თულაშვილმა ანნა მესამე 1, ანნა მეორე, ვლადიმერი მეოთხე 1, სტანისლავა მესამე 1 და ორი უბრალო მედალი; კოტე და ვანო გრიგოლის-ძე ერისთავებმა სტან. მესამე 1, ორი ვერცხლის მედალი, ერთი თათრული ვერცხლის ლირა, ერთი ვერცხლის იუბილეის ნიშანი, ერთი ჯარისკაცის გიორგის ჯვარი ვერცხლისა, ერთი თათრული პატარა ვერცხლის ფული, ერთი პატარა ვერცხლის ფიცარი, ვერცხლის ნაჭერი ფოთოლი, სამი უბრალო მედალი, ერთი თუჯის ნაგებარ კაპიტანი და ერთი ფინური სპილენძის ფული; პოდპოლკ. ანტონ ნიკოლოზის-ძე ჭილაშვილმა სტანისლავა მეორე 1; ეკატერინე გაბაშვილისამ სტან. მეორე 1, ვლადიმერი მეოთხე 1, ორი მედალი და ერთი ვერცხლის ხელმოსაკიდი; ეკიმმა ნიკოლოზის-თაგვმა სტანისლავა მესამე ხარ. ერთი; დიმიტრი ლევანის ძე ჭავჭავაძეს შვილი მანეთის რუსული ვერცხლის ფული, სამი პატარა ნიკელის ოსმალური ფული, რუსული სპილენძის ფული 68 კაპ. ოქროს ბეჭედი (დამტკ.) ნახევარი მისხ. და ვერცხლის ბეჭედი 1 მისხ.—ყველა ზემოხსენებულ პირთ მიეცათ სათანადო მადლობანი.

ლია წერილი სამსონ დადიანს

პასუხად ჩემი ბრალდებისა, რომ „სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტიამ“ ჩაიდინა მარადიორობა ტრაპიზონში, ამ პარტიის ლიდერმა(?) სამსონ დადიანმა ეს მარადიორობა დასახა სამშობლოსათვის თავგანწირულ რაინდობად და რამდენადაც პათეტიურად აღწერა ტრაპიზონიდან საქონლის გამოტანის ისტორია, იმდენად სრული სიჩუმით ჩაატარა ამ საქონლის განწილების ისტორია.

„გაბაშვილს არ ესმის რა არის მარადიორობაო“, ბრძანა დადიანმა. მართალია, გაბაშვილი იურისტი არ არის, მაგრამ უბრალო რამ კი იცის, როდესაც კერძო პირი, ან ჯგუფი, ან მასსა სარგებლობს არეულობით, ომით, ცეცხლითა ან სხვა რამ სახალხო უბედურობით და ამ დროს ითვისებს სახელმწიფოებრივ ან საზოგადოებრივ ქონებას—ამასა ჰქვიან მარადიორობა. წინად, როცა მგ. სარევოლიუციო პარტია სცარცვავდა ხალხს და ამ ნაცარცვს პარტიის კერძო პირები იყოფდნენ,—ამას ეძახდნენ ექსპროპრიაციას. მაგრამ ეგ ხომ სახელებს არ ვაქცევ მაინც და მაინც ყურადღებას, არამედ ფაქტს და საველი, იურიდიული ტერმინოლოგიით, თუ გინდა თქვენ გამოუძებნეთ.

ფაქტები კი ასეთია: იმავე პარტიის სახელით, რომელმაც თავისი ისტორია ადგენდა სამს ადგილას, პარიზში, დუშეთში და ტრაპიზონში—დღეს ს. დადიანი ავრცელებს ჭორებს საბარლანტო ტრიბუნიდან ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის წევრების შესახებ.

შეიძლება, ფული მოიფშანო, მაგრამ ისეთ ადგილას არ შეტოპავ, საცა კისერს მოიტეხ. კისერი კი მოტეხილია უკვე.

ეი ეტაპები: პარიზში გამოდიოდა „საქართველო“, რომელიც ცოტას ჰგავდა სოც.-ფედერალისტებს, მაგრამ ამ „საქართველოს“ რაინდნი დაიხოცნენ და მოდანი დარჩათ დუშეთისა და ტრაპიზონის რაინდებს—ეს უკანასკნელნი კი საქართველოს ისტორიაში რას ადგენენ თვალსაჩინოს? დუშეთს ყველა იცნობს და ტრაპიზონი ასეთია: როდესაც რუსის ჯარმა დასტოვა ტრაპიზონი და მილიონებად დირებული ქონება უპატრონოდ დარჩა ყველა მძარცველის სათარეშოდ, სოც.-ფედერალ. პარტიამ გაგზავნა იქ თავისი რაზმი და ნაწილი ამ ქონებისა წამოიღო. წამოიღო, მაგრამ ნაწილი ამ ნაწილისა და კარგა დიდიც (ზედმიწევნით არ ვიცით, მაგრამ არა ნაკლები ნახევარი მილიონისა) დაიკარგა მაშინდელი მთავრობის თვალთახედვიდან. არის ამის დამამტკიცებელი დოკუმენტებიც. მერე ის, რაც მთავრობის თვალთახედვიდან დაიკარგა აშკარად იყიდებოდა, დაუფარავად—კოოპერატივ „მეურნეში“ და სოც.-ფედ. „სარევოლიუციო“ ბიუროში. ამისა არა მარტო დოკუმენტები, არაი მედ აუარებელი მოწამე და ფაქტიური-საბუთია вещественное доказательство): კოსტერვები, ფქვილი, იარაღი და სხ. და ყველა ეს იყიდებოდა პარტიის სახარგებლოდ. ასეთი საქციელი არ მოსწონდა ზოგიერთ ფედერალისტსაც, მაგრამ, ხომ იცით, პარტიას, რომელსაც ალარა აქვს სასიცოცხლო ძალა, იმიტომ რომ სამოქმედო ასპარეზი დაეკარგა—ხომ უნდა იცხოვროს რითიმე და შოულობს საცხოვრებელს. თქვენ, იურისტო, არ ვიცით რას დაარქმევთ ამას, მაგრამ ჩვენი შემეცნებით მარადიორობაა ესა და თუ თქვენ უტიფრად ამისთანავე ბრალდებას უყენებთ ჩვენს პარტიას, გთხოვთ საბუთებს. წინაადმდეგ შემთხვევაში უბრალო მეშორეებად დარჩებით, როგორც აქამდე იყავით. მე კი გთხოვთ პირადათ, ბ-ნო დადიანო, იმ ნართული შეურაცხყოფისათვის, რომელიც თქვენ წამოისროლეთ ერთ ეროვნულ საბჭოს ტრიბუნიდან—სრული წერილობითი განმარტება მომეცეთ—რომ შეძლება მქონდეს პასუხი გაგებინოთ სათანადო სამსჯავროს წინაშე თქვენი უსაბუთო სიცრუის გამო. და ის ანდაზა თქვენვე გიბრუნოთ, რომელსაც ხშირად იმეორებენ ფედერალისტები: სინიდისი კარგი საქონელია, ალბად იმიტომ, რომ ხშირად ივიწყებენ ამ ცნებას და ნაძარცვი კონსერვები უკეთეს საქონლად მიაჩნიათ, ვიდრე სინიდისი.

რ. გაბაშვილი.

თეატრი და ხელოვნება

წერილის მაგიერი.

ჩვენს კურთხეულ ქვეყანაში დემოკრატიული წეს-წყობილება ფეხს იკიდებს და იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ძალიანი სხვა თავისუფლებისა ყველას თანაბრად მოეფინება და ყველა მოკალაქე თავისუფლად ამოისუნთქებს. მაგრამ ვაი თუ გამოცდილმა და გამოქნილმა უფრო ხელ-საყრელად მოიხმაროს შეება თავისუფლებისა, ვაი თუ გარეული შინაურს, ბანდურით უმასპინძლდებოდეს და კარებს უჩვენებდეს, ვაი თუ გარეული შინაურს,—კანონის წინაშე თანასწორობის ძალით,—კისერზედ წამოასკუპდეს! მაშინ ვის შესჩივლებ, რომ ეს უსამართლობა—ძალ.მოქმედობაა? როგორ შეგიძლიან ამაზედ ხმა ამოიღო, ან ვინ დაგიჯერებს! დაგაკრამენ კაცის მეპატიჟლობის დაღს შუბლზედ და ისე გაგისტუმრებენ, წადი შენ ეძიე სამართალი და დაუმტკიცე ქვეყანას, რომ შენ შოვინისტი და კაცის მეპატიჟელი არა ხარ. აწ განსვენებულ რუსეთის იმპერიაში ესე იყო საქმე, თუ მოვიგონებთ; გერმანელთა ტომი რომელ სფეროში არ ბატონობდა? ებრაელნი რომელ დარგში არ განაგებდნენ? ვინ იყვნენ ყველა ეს ფრედერიკსები, ბენკენდორფები, პეტერსონები, დანიელსონები, მაკკელები, გაკკელები, შვარცები, მაღლები და სხვა, თუ არა სხვა ტომისა? განა ესენი არ განაგებდნენ და ამათ არ ეპირათ მთელი რუსეთი ხელში?

მინაგვარ სიმპტომებს ჩვენშიაც ვხედავთ და მაგალითებისთვის შორს არ წაგიყვანთ. ხოლო ეს კია, რომ, აქ, ჩვენში უფრო მცირე მასშტაბით ვხედავთ ჯერჯერობით ამ მოვლენას; მაგრამ ჩვენც ხომ ეხლა ვიწყობთ სახელმწიფოებრივ ცხოვრებას? მაშასადამე ამ მოვლენათა უკუღმართობის მასშტაბიც გაიზრდება. ეი მაგალითებიც:

გაზეთი ეთზრიჟდენიე, მოგეხსენებათ, ქართველებს ეკუთვნით, ქართული გაზეთია—ესე რომ ვსთქვათ; ამ გაზეთისთვის თავი შეუფარებია ვიდაც მუსიკის რეცენზენტებს და თუ გსურთ დაწეროთ რაიმე, ჯერ ამათ უნდა იამოთ თქვენი განზრახვა—ნამოქმედარი; ქართულ მისიკაში ხომ ეგინი კიდევ პირველობენ და კანონიერებამ ლექციების წაკითხვამდინაც კი მიიყვანა ეგინი. ჩვენ-აქ-საქართველოში გაზვიადებულად ნურა გეჩვენებათ რა. ჩვენ თითონ გამოვცადეთ ეს უკმეხობა, ეს დამცირება ჯერ გაზეთის ხელმძღვანელებიდან და მერე მის რეცენზენტებისგან.

დაიდგა პირველი ქართული ოპერა „ქრისტინე“, რასაც მე ფრიად დიდმნიშვნელოვან მოვლენად ვსთვლი ქართველი ერის სულიერ ცხოვრებაში, მიუხედავად იმისა, თუ რა ღირსებისაა ეს ნაწარმოები. გავიდა ოთმდენიმე დღე, ოპერა გაიმეორდა მეორედ, მესამედ; უცდიდი „ეთზრიჟდენიეს“, მეგონა რამეს დასწერს ახალ ოპერაზედ, მაგრამ ამაოდ; შევიარე რედაქციაში, ვთხოვე ბოეცათ ნება დამეწერა რამე ამ წარმოდგენებზედ; სეკრეტარმა ის პასუხი მომცა, რომ ჩვენმა რეცენზენტებმა ვერაფერი ღირსება ვერ ჰპოვეს ამ ოპერაში და იმიტომაც არაფერი დაიწერაო. ასე მსჯელობს ბ-ნი სამინსკი,—ეს ჰატარა კუპიდონჩიკი, ქართველი კაცის ნაწარმოებზედ, სჯობდეს ლანძღვა-გინება იწერებოდეს, ვიდრე არა ითქმოდეს-რა ვინაიდგან პირველ შეხვედრაში ქვემდებარე პირი რამეს სწავლობს და ნაკლს ივსებს, მეორეში კი იგი სავსებით ცოცხალი იმარხება თავის ნაწარმოებით. თქვენგანით არ მიკვირს,—აბა, ვის სამინსკი, ვინ ქართველი ხალხის სულიერი ბრდა... ესე იგებება ყოველთვის, სანამდის ზოგიერთა ბეცი ქართველი მამულის შვილები ხელს არ აიღებენ უვიცი პირების მფარველობაზედ. აქ მოყვანილი ცნობა თავად მიკროსკოპიულია, მაგრამ მრავალმნიშვნელოვანი კი. რა ვიცით, რომ საქართველოს რესპუბლიკის განმტკიცებასთან ერთად ამგვარ „ჯურის ბალხი“ რეცენზენტებთ კი არა, რედაქტორებათ არ მოგვეელინებიან, როგორადაც ამ მოვლენას ადგილი ჰქონდა დიდს რუსეთში.

და ეს ასე იქნება, სანამდის ქართველი კაცის წარმოდგენაში ძმობა-ერთობის სამშვიდვარის გადაბიჯებასთავს არ დაანებებს.

მეორე მაგალითი ამაზედ მნიშვნელოვანი და მწვავეა. გადიკითხეთ გაზეთი; ვიდაც ლევიცკი განცხადებას დეკლამაციას, მოძღვრებს იწვევს მომავალი სეზონისთვის. ვერ გამიგია! ვინ ლევიცკი, ვინ თავისუფალ საქართველოში თეატრის მოიჯარადრობა. ნუთუ საქართველოს მთავრობამ კაცი ვერ იშოვა, რომ თეატრი ჩაებარებინა? იქნებ ლევიცკი იმისთანა კეთილი კაცია, რომელსაც უნდა თავის ჯიბიდან საქმეს დაადგის და ქართველი საზოგადოება ასიამოვნოს? აბა თქვენგანით არ მიკვირს? თუ თეატრი მოსაგები საქმეა, მთავრობამ რატომ ქართველ კაცს არ შესთავაზა? განა იყანე ფალიაშვილი ამ სამი წლის წინათ ცუდათ აწარმოებდა თეატრის საქმეს?... ესევე იყო ოდესლაც ჩვენი მეპატრონე რუსეთის ჯარში... იქ მოქრთამვობა და ბოროტი ასამარებდა რუსის უნარსაც, ნიჭსაც და აქ თავისუფალ საქართველოში, ნუ-თუ ძმობა-ერთობა იკისრებს ქართველი კაცისადმი ამის როლსა? ასე ეყრება საძირკველი თავისუფალ საქართველოში ყოველივე დარგს.

საწყალი ქართველი მუსიკოსები, როდემდის უნდა იყვნენ თავიანთ მიწაწყალზედაც კი, განუკითხავნი და თავისუფალ სამშობლოში მშიერ-მწყურვალნი.

ი. კარგარეთელი.

პოლრესპოდენცია

ს. თიანეთი

მაზრის კომისარის და მისი შემადგენლობის გაქცევა

მას შემდეგ, რაც მენთეშაშვილი გადაყენებულ იქნა მაზრის კომისრობიდან და მის მაგიერ თბილისიდან გამოგზავნეს ინ. ლაცაბიძე, ხალხში უკმაყოფილება გაისმა—რათ წაგვერთო უფლება და ჩვენის სურვილის

წინააღმდეგ იქნა ზევიდგან დანიშნული; მაგრამ ხალხმა თან იფიქრა—იყოს, ვნახოთ, იქნება კმაყოფილი დავრჩეთ ზისი მოქმედებითო. მაგრამ მოტყუვდა, იმედები გაუცრუვდა. მოსალისათანავე შეეტყო თვითნებობა და გამოუცდელობა, იქცეოდა ისე, როგორც მოისურვებდა; მოზრიკვარს არ აძლევდა სწორი პატუს; დაჰერდა რომელიმე დამნაშავეს რამდენიმე კვირით საქმის გამოუძიებლად და ჰყავდა დატუსაღებული, სანამ დამნაშავეს არ გადიახდევინებდა ჯარიმას. როდენობა ჯარიმისა კი დამოკიდებული იყო იმაზე, თუ დატუსაღებულს რა დანაშაული მიუძღოდა: 100, 200 და 600 მანეთამდის. თუ სადმე რაიმე ძარცვა-გლეჯა და ყაჩაღობა მოხდებოდა არავითარ ზომებს არ იღებდა, ყაჩაღები თავისუფლად ნავარდობდნენ, ხოცავდნენ ხალხს დღისით სოფლებში, შიშით მგზავრს ვერარ გადავლო, მიმოსვლა შეჩერებული იყო და ყველა ამას ყურადღებას არ აქცევდა. იარაღის შესახებ ბევრი მითქმა-მოთქმა იყო გავრცელებული, ჰყიდდნენ როგორც თოფებს, ისე პატრონებს სრულიად თავი უფლად. მილიციის შემადგენლობაც არ აკმაყოფილებდა ხალხს. ძველი ნაჩაფრალი-ნასტრალიკოვები ცემა-ტყეპით ხოცავდნენ ხალხს. დამთვრალგალეშილები, თოფების სროლა და უანგარიშოდ პატრონების დაწვა, ბაზარში ლვინის ბოჭკების დახვრეტა და ყველა ესენი იცოდა მაზრის კომისარმა, მაგრამ მილიციონერებს ისე ჰყვანდა დაშინებული, რომ შიშით ხმას ვერა სცემდა. ხალხმა რამდენჯერმე დაადგინა, რომ ამგვარი მილიციონერები გადაეყენებინათ, მაგრამ ამასაც ყურადღება არ მიაქცია ბ-ნმა კომისარმა. ამას გარდა ეს უკანასკნელი სდევნიდა და არავითარ ყურადღებას არ აქცევდა არა თავის რწმენის პირთ, ხოლო თავის რწმენისას კი ეგირა რამოდენიმე თანამდებობა 2, 3, 4 და იდებდნენ ათას მანეთობით და არც ერთი დაკისრებული მოვალეობაც არ მიჰყვანდათ ჯეროვანად. ერთის სიტყვით აქაური კომისარიატის მოქმედება იყო უკონტროლო და უპასუხისგებელო.

ყველა ზემოხსენებულ მოქმედებამ ხალხი მოთმინებიდან გამოიყვანა, ბოლომით გავიგეთ და ბოლოს, ეს აშკარაბიანი და წყნარი ბაზარი ამ თვის 23 ანმაუარდა—ბოიკოტი ითასამდე კაცმა თავი და დეპუტაციის პირით მოსთხოვა მაზრის კომისარს ყველა მოქმედების ანგარიში და გადადგომა როგორც თვით კომისარისა, ი ე დანარჩენი მისი შემადგენლობისა და მილიციის ნაწილისა, მაგრამ კომისარმა შეჭირვეთ გაისტუმრა ხალხის წარმომადგენლები. მეორე დღეს 24 თებერვალ, გათენებისას ხალხმა შემოარტყა ალუნიანეთს იმ გასაბრაზებელი, რომ მაზრის კომისარიატის შემადგენლობა ერთად გასულიყო, მაგრამ მათ იმ დროსვე მოეწერეთ გაპარვა, თან წაიღეთ ოთხი ტყვეისმფრქვეველი და დაეტოვებინათ კომისარიატის სამმართველო დეპოს ანაბარად.

ალუნეთის საზოგადოების კომისარმა ბ. ბურდულმა აცნობა შინაგან საქმეთა მინისტრს და გუბერნიის კომისარს დეპეშებით შემდეგი: ხალხმა მოსთხოვა მაზრის კომისარს მოქმედების ანგარიში და გადაყენება, მაგრამ კომისარი თავის შემადგენლობით გაიცა, მიტოვებულ კომისარიატის სამმართველოს დარაჯობენ ჩვენებანი, გამოგზავნეთ საჩქაროთ კომისია საქმის გამოსაძიებლად და ახალი არჩევნების მოსა დენად.

ბოლოს ტყის პირას ს. ეკლოტას ახლოს გორაკზედ, სადაც დაეწყოთ ტყვეისმფრქვეველი და მოზზადებულიყვნენ ხალხთან საომრად. იმ ადგილას გგზავნილმა დარაჯებმა გათენებისას შეესინნეს ესენი და შეკითხვაზედ—ოუ ვინ იყვნენ და რას აკეთებდნენ, პასუხად დაეწყოთ საშინელი სროლა ტყვეის-მფრქვეველებით. დამიზნებული იყო პირდაპირ ს. ძალნიანურზედ, რის გამოც დაზიანდა რამდენიმე შენობა დიეჩრა საქონელი, ხოლო ხალხის მხრივ არავითარი უბედურება არ მომხდარა.

გულმოსულმა ხალხმა გაიგო რა ეს ამბავი, მაშინათვე ეცა იარაღის საწყობს, გამოიტანა იარაღი და შეიარაღებული გაუდგა გაქცეულებს. მეორე დღეს, 26 თებერვეს ტყეში იპოვნეს და შეიპყრეს კომისარიატის მდივანი ი. ბოძაშვილი, ვ. ტუქსიშვილი და რამდენიმე მილიციონერი, ხოლო მაზრის კომისარი ლოკაბიძე, მისი თანაშემწე ალ. შუშანაშვილი და წევრი ლმან. კომიტეტისა ს. წიკლაური ჯერაც მიმალულები არიან. ტყეშივე იპოვნეს მათ მიერ წაღებული ფული 50,000 მან. ხალხში სრული სიმშვიდეა და არავითარი წესიერება არ დარღვეულა, ხოლო მოუთმენლად მოელის კომისიას და საქმის საჩქაროდ დამთავრებას.

«ეკეური».

წერილი რედ. მიმართ

მოქალაქე რედაქტორო!

უმორჩილესად გთხოვთ თქვენს პატივცემულ გაზეთის ფურცლებზე ადგილი დაუთმოთ ამ მცირე წერილს. წარსულ იანვისის 27-ს სოფ. შერთულში სამარეს მიბარეს თბილისის ქართული უნივერსიტეტის პირველი კურსის სტუდენტი ილია ვასილის-ძე დადიანიძე, რომელიც ამავე თვის 22-ს ავადმყოფთა ბრბომ უდროოდ გამოასალმა წუთის სოფელს სად. ქანის მახლობლად. დასაფლავების დღეს, სადილზე დამსწრე საზოგადოებისგან, როგორც ჩვეულებად არის მიღებული სოფლად, შემოვიდა „შესაწევარი“ 578 მან. და 25 კ. განსვენებულის მშობლებმა ეს თანხა უკლებლივ გადასცეს იქ დამსწრე პირთ: დეკ. მ. ფხალაძეს, დეკ. ი. კაპანაძეს, მასწავლ. კ. მაჭარაშვილს და სთხოვეს მათ ეს ფული გაენაწილებინათ და მოეხმარებინათ რაიმე საქველმოქმედო საქმისთვის. ზემოაღნიშნულ პირთ ეს თანხა გაანაწილეს ამგვარად: 550 მან. გადაეცა მღ. ვ. დადიანიძეს სოფ. შერთულის ეკლესიის შესაკეთებლად და გასამშვენიერებლად; 38 მ. 25 კ.—ქ. გორში არსებულ „წმ. ნინოს სახელობის დარიბთა დამხმარე საზოგადოებას“.

ი. კაპანაძე.

იმ ახალგაზდებს

რომელნიც გაწვეულნი არიან ჯარში ან მოინდომებენ თავის ნებით ჯარში შესვლას განურჩევლად ეროვნებისა და სარწმუნოებისა შეუძლიანთ ჩაეწერნენ ბაღარეთ ცხენოსანთა პოლკში ქალთა 2 გიმნაზიის შენობაში (ვალიკოკანი ქუჩის ბოლო). დილის 8 საათიდან საღამოს 8 საათამდის). მსურველთ სთხოვენ თან იქონიონ შესაფერი მოწმობები და დოკუ ენტები.

(1—1686—4)

პარასკევს, 5 ივლისს, საღამოს 7 საათზე, სამეურნეო ბანკის დარბაზში დანიშნულია

საქართ. ერ.-დემ. პარტიის ქ. თბილისის 2-ე რაიონის

მს. წევრთა საზოგადო კრება

ვ. ბალიანაშვილი ყოველივეს ეროსლენას: „ქართველი ერის სულიერი მდგომარეობა და ბის მისწრაფება საქართველოს რუსეთთან შეერთების დღიდან დღეგანდლამდის“. 3—1

ბორჯომის საურბანო ნაწილის საზოგადოების საბჭო და გამგეობა

ამით აუწყებს, რომ ძვირას 14 ივლის 1918 წ., დილის 11 საათზედ ქალაქის საზაფხულო საკრებულო დარბაზში არის დანიშნული საზოგადოების მოსრიგი

წლიური კრება

ჯერეთ კანონიერი წევრთა რიცხვი არ შეიკრიბა, მაგრამ კრება მოხდება 28 ივლისს, ოთხდენი რიცხვიც ჭირდა დაესწროს. განსახილველი საგნები: 1. საბჭოს და გამგეობის მოხსენება საქმეთა მდგომარეობის შესახებ. 2. განხილვა და დამტკიცება 1918 წ. ანგარიშისა. 3. განხილვა და დამტკიცება 1918 წ. ხარჯთაღრიცხვისა. 4. ახალგანი საბჭოს ორი წევრისა, ნაცვლად ნ. ა. თუმანიანცისა და ნ. გ. სიდამონიანისა, რომელთაც სამსახურის ვადა გასულა. 5. ახალგანი გამგეობის ერთი წევრისა ნაცვლად გ. თ. კაპანაძისა, რომელთაც ვადა გასულა. 6. ახალგანი საბჭოს ერთ-ერთ წევრისა და მათი კანდიდატებისა 1918 წ. ანგარიშის შესაბამებლად და სხვა საკითხები, რომელნიც პირდაპირ შეეხებიან ადგილის წეს-ოიგს. 3—972—2

მოვიახოვეთ სამკურნალო

ბორჯომის წყალი

ეროვნულ ერთი წარმოადგენელნი ბიწყდ-მოქმედების სამინისტროსი, ბორჯომის წყლის ეკონომიტიკისა, ამით აუწყებს ბიოუმთ (პარტიებით) ბეყოდენელებს, რომ დან-დადებით და ნისიად წყალი არავის გაეგზავნება. ვაგონების დაბეჭდილი ბიწყდება უზრუნველ ყოფილია. მისამართია ბორჯომის კანტორა „ბორჯომექსპორტი. 10—973—3

განცხადება

ბორჯომის მაგაზიის მიგზავი კომისია

ამით აცნობებს, რომ ბორჯომის მაგაზიის შუშის ქარხანაში 7 ივნისიდან გახსნილია ბუფეტი, სადაც �ზედებენ „კონიაკის“, „ვერმუდის“ და „ვაკარტის“ ბოთლებს, ფეხსაცმელის მაზის და სხვა და სხვა ზომის ფეთიაქის შუშებს; ასევე ბომბოლ-ში დაიწყება ბზიდება ლამპის შუშებისა და ჭიქებისა. ამ ადგილად ქალაქის სავაჭროებში გასასყიდად დაბზადებულია შემდეგი ბოთლები:

„შაბანიურის“ ბოთლები	1/6	78240 ცალი.
„ბორდო“ „	1/20	58664 „
„ვაკარტა“ „	1/10	23408 „
ბოთლები 1/4 ფეროსი		12155 „
ბანკები 12 ფეროვანის		713 „
„ 15 „		1007 „
„ 20 „		448 „

ბორჯომის მაგაზიის სახერხავ ქარხანაში

(ბორჯომში და ხუმბათოგში) გასახყიდათ დაბზადებულია შემდეგი საალმაშენებლო მასალები:

ფიცრები 4 საე., 3 საე. და 2 საე.	10130 ცალი
კოჭები 4 საე., 3 საე., და 2 საე.	1725 „
ხიდის კოჭები 2,5 საე. და 1,5 საე.	160 „
რეიკები 4 საე. და 3 საე.	4000 „
შპალები ვიწრო ლიანდაგის 0,95	12200 „
„ბოგდადკი“ კეტლების შტაკეტურკისათვის 2 ალაბი 12 გოჯი	35000 „
„შტაკეტები“ 2 ალაბი 2 ნახევარი გოჯი.	7800 „

ყოველნაირი ცნობების მისაღებად მყიდველებმა უნდა მიმართონ ბორჯომის მაბულის მიმდებ კომისიას ქ. ბორჯომში.

ბორჯომის მაბულის მიმდებ კომისია. (4—1672—2)

ქართველ ვაჭარ-მრეწველთა კავშირი

გადავიდა ახალ ბინაზე: საქართველ. ეროვნულ საბჭოს შენობაში, ფრეილინის ქ. № 11. ტელეფონი 9—18. კანცელარია ღია 10—1 საათამდე.

(2—1678—4)

საქართველოს ერ. დემ. პარტიის მე-III რაიონის ბიურო

ამით აცხადებს, რომ ცნობების მიღება და პარტიაში ახალ წევრების ჩაწერა შეიძლება ყოველ დღე დილის 10—2 და საღამოს 5—7 საათამდის. ბიურო იმყოფება ტურგენევის ქ., № 4 შესამე მოსამართლის დარბაზში.

ძვირას, 30 ივნისს, დანიშნულია ახალი საარჩევნო

წევრთა და კანდიდატთა ნლიური

საზოგადო კრება

განსახილველია საგნები: 1917 წლის ანგარიშის განხილვა. მ. მამასახლისთა საბჭოს მოხსენება თავის მოქმედების შესახებ. მამასახლისთა საბჭოს, სარევიზიო კომისიის, წევრთა და კანდიდატებთა არჩევნები და სხვ. 2—1

თბილისის ქართული საფილარმონიო საზოგადოების გაშგეობა

ამით აუწყებს საზოგადოების წევრთ, რომ 26 თებერვეს, ოთხშაბათს, საღამოს 7 საათზედ, დანიშნულია არჩევნებრივი საგანგებო საზოგადო კრება, რომელზედაც კრებას მოხსენებას გეგმა საფილარმონიო საზოგადოების საშუსიკო სკოლის ნაციონალიზაციის შესახებ. კრება დანიშნულია სკოლის ბინაზედ სლეპკოვის ქუჩა. (3—965—2)

საქართველოს ერ.-დემ. პარტიის ქალაქ თბილისის

ორგანიზაციის გამგისაგან

ქ. თბილისის კომიტეტის დადგენილებით მოხდა პარტიულ საქმის ორგანიზაცია ქალაქში. ნაცვლად ყოფილ ბინადარის დანაწილებისა უბნებად, რომელიც ადეილად ბოსპობილად ითვლება, ქ. თბილისი დანაწილებულია ოთხ რაიონად სახელდობრ:

I რაიონი—მტკვრის ზევითა მხარე საბურთალოდან და ვაკედან დაწყებული მოსკოვის ქუჩამდე და ვერის დადმართამდე.

II რაიონი—მტკვრის ზევითა ხეარის დანარჩენი ნაწილი—მთაწმინდა, სალოლაკი და სხვ.

III რაიონი—მტკვრის ქვეითა მხარე ვორონცოვის ძეგლიდან მოკიდებული დიდუბემდე და ნაძალადევამდე.

IV რაიონი—მტკვრის ქვეითა ხეარე ვორონცოვის ძეგლიდან ორთაჭალამდე. თბილისის მცხოვრებ პარტიის წევრებს ეგვალებათ დაუყოვნებლივ მიიღონ სათანადო სარაიონო კომიტეტისაგან საწევრო ბილეთები, ურომლისოდაც პარტიულ კრებებზე დასწრება აეკრძალებათ.

თბილისის კომიტეტის ბიურო იმყოფება ხთავაო კომიტეტის ბინაზე, (სასახლის ქუჩა, № 5, ტელეფ. 15—73).

ბიურო ღია ყოველ დღე, 10—დ 2 საათამდეა საღამოს 6—8 საათამდე

მედიცინის დოქტორი მეუნარეთა უნივერსიტეტისა

ნ. ლ. ტურიაშვილი

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე 12—2 უადღ. და 4—5 საღ. შინაგანი, ბავშვების, საბებია და საშვილოსნოს სნეულებანი. ნიკოლაევის ქუჩა № 7, სიხოვაჩის ფეთიაქის გვერდზე.

2 თვ.—1658.

ექიმი

მ. ო. ზაადუკელი

ასისტენტი მოსკოვის სახალორიუმ-სამკურნალო ექ. ნ. მ. კიშკინის იღებს შინაგან და ნერვიანებს ავადმყოფთ (პსიხოტერაპიით) სამშაბათობით, ოთხშაბათობით, პუთშაბათობით და პარასკევობით ნაშუადღევის 3 ს.—5 საათამდე. ოლდას ქუჩა № 22.

სამკურნალო კაბინეთი ექიმ

ალექსანდრე დავითის ძის

კუპელიასი

იღებს ბანისა, ვენერიულის და სიფილისით ავადმყოფებს (914-ს და 606-ს შეშხაპუნება) ავადმყოფთა მიღება ქალებისა და ბავშვთათვის 4—5 დანარჩენები 5—8 საათამდე საღამოთი. მიხეილის პროსპექტი № 116 სასტუმრო „ნიუ“-ს პირდაპირ ტელეფონი 14—28.

მარტის 20 გაიხსნა ახალი

სამკურნალო

ყურადღებისა ამაოსმყოფთათვის ექიმ ე. ბ. მაცინარიშვილის და ლ. ბ. ნაზარეტიანცის

საავადმყოფოში იარსებებს კბილის საექიმო კაბინეთი ხელოვნურ კბილების ტენიკურ დამორატორიით.

მიხეილის პროსპექტის და („კირჩნი“ ქუჩ. კუთხე № 22 შესავალი კიროჩნი ქუჩიდან). ტელეფონი 10—87.

ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 9 საათ. ნაშუადღევის 3 ს-დე.

ვენერიულ ავადმყოფების მიღება—საღამოს 4-დან—8-მდის. ქალების და ბავშვების მიღება 4—5 საათამდე.

დარიგება მიიღებიან კვირაობით, 10—12-მდე უფასოდ.

ი ყ ი დ ე ბ ა

სახლი

12 თვალიანი საბზრეულოთი, ოთახი ორ ჩუჩაზე გადის. სადი აშენებულია მეღლობ ადგილზე და ავგარაკის საგანგებოდ გამოდგება. ავლაბარი, მარტყოფის ქ. № 22. 2—1676—2

გ ა ი ხ ს ნ ა

თვალის საავადმყოფო

(ბუდიანი საწოლებით)

ექიმი დ. ზანხინისა

ბოფლი ასისტენტი ფინეტრიტ. თვალ ყლინიკისა ვენაში და პარიზში. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე, 9 საათიდან 1 საათამდე და 4—7 ნახევარ საათამდე. მიხეილის პროსპექტი № 141. (კინემატოგრაფი „პოლო“-ს ახლო) მძიმე ავადმყოფები და ოპერაციები მიიღებიან საუკეთ პანსიონში.

დოქტორი მედიცინისა

ბოსე ბენიამინოვიჩ ბე

ბალანდარიშვილი

ბუფეტოვან ექიმი ინ. ბ. ალექსეევ ექიმი ინ. ბ. ალექსეევ.

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებიან ავადმყოფებს მიიღებს დილის 8—9-ამდე საღამოს 5—7. ტელ. № 17—31.

ექიმი

მ. წინამძღვრიშვილი

თბილისელ და მკურნალში ღებს ავადმყოფთ ქ. გორში 6—7 საათამდე, დეკანოზ ი. კაპანაძის ბინაზე

ექიმი

ნ. ი. მახვილაძე

იღებს სპეციალურად მალარიით (ცოცხა) და მისი შედეგებით დასნეულებულთ, სისხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქვარებით და სხვა შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოობით 5—7 საათამდე.

ელექტრო-ტერაპია და მასაჟი.

მისამართი: ძველ ბაზრის ქ. № 11.

ი—1536—44